بسم الله الرحمن الرحيم

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

Human Rights Commission of the Maldives
Male'
Republic of Maldives

ނަމްބަރު: PR - 05/2016

ނޫސްބަޔާން

ނަސްލީ ތަފާތުކުރުން ނައްތާލުމަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ފާހަގަކުރާ ދުވަސް

މިއަދަކީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ފާހަގަކުރާ ނަސްލީ ތަފާތުކުރުންތައް ނައްތާލުމާ ބެހޭ ދުވަހެވެ. މިފަދަ ދުވަހެއް ފާހަގަކުރުމުގެ ބޭނުމަކީ މީހާ ނިސްބަތްވާ ނަސްލު، ކުލަ، ދަރަޖަ އަދި ޤައުމަށް ބިނާކޮށް ތަފާތުކުރުމާއި، އެކަހެރި ކުރުމާއި، ކަންކަން މަނާ ކުރުމާ ދެކޮޅަށް މަސައްކަތްކޮށް އެފަދަ ތަފާތުކުރުންތައް ނައްތާލުމެވެ. ނަސްލީ ތަފާތުކުރުމުގެ ސަބަބުން އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި، އަސާސީ މިނިވަންކަމާއި ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަން ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި ހުރަސް އެޅި އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ، ސަޤާފީ، މަދަނީ އަދި ސިޔާސީ ޙައްޤުތައް ލިބުމުން އެތައް ބައެއް މަޙްރޫމްވެއެވެ.

ނަސްލީ ތަފާތު ކުރުން ނައްތާލުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ފާހަގަކުރާ ދުވަހުގެ މިއަހަރުގެ ސްލޮގަނަކީ "ޑާބަން ޑިކްލަރޭޝަން އަދި އެކްޝަން ޕްރޮގްރާމްގެ ކޮމިޓްމަންޓްތަކާ ޒިންމާދާރުވުން– 15 އަހަރަށް ފަހު" މިއެވެ. ނަސްލީ ތަފާތުކުރުން ނައްތާލުމަށްޓަކައި 2001 ވަނަ އަހަރު އެކުލަވާލެވުނު ޑާބަން ޑިކްލަރޭޝަނަކީ ނަސްލީ ތަފާތުކުރުން ނައްތާލުމަށްޓަކައި ދުނިޔޭގެ ގިނަ ޤައުމުތަކުން ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަން އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ. ޑާބަން ޑިކްލަރޭޝަނާއި އެކްޝަން ޕްރޮގްރާމަކީ ނަސްލީތަފާތުކުރުމާއި އަދި އެހެނިހެން ކަންތައްތަކާ ދެކޮޅަށް އަޅަންވީ ފިޔަވަޅުތައް ތަޢާރުފުކޮށްދީފައިވާ ޑޮކިއުމަންޓެކެވެ. މި ޑިކްލަރޭޝަން ތަންފީޛުކުރުމުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޖުތަމަޢުގައި މިހާތަނަށް ކުރިއެރުންތަކެއް ލިބިފައިވިނަމަވެސް، ގޮންޖެހުންތައް އިތުރު ކުރިމަތިވެއެވެ. އެހެން ކަމުން ދިވެހިރާއްޖެއިންވެސް މި ޑިކްލަރޭޝަނާ ނަސްލީ ތަފާތުކުރުމާ ދެކޮޅަށް ހަދާފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކުގައި ނަސްލީ ތަފާތުކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބޭ އަނިޔާތައް ކުޑަކުރުމަށް ލިބޭ ސަބަބުން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރަންޖެހެއެވެ.

ދިވެހިންނަކީ އެއް ނަސްލަކަށް ނިސްބަތްވާ ބައެއްކަމުގައި ވިޔަސް، މުޖުތަމަޢުގައި ހުރި އެހެނިހެން ތަފާތުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް މީހުންގެ މެދުގައި ތަފާތުކުރުމަކީ މުޖުތަމަޢުގައި ދިމާވާ ކަމެއްކަން ހިތާމަވެރިކަމާއެކު ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނިސްބަތްވާ ނަސްލު، ބަސްމަހު، ސިޔާސީ ވިސްނުން، ނުވަތަ ދިރި ހުރުމުގެ ވުރެ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާ މީހުންގެ މެދުގައި ތަފާތުކުރުމުގެ ސަބަބުން، ކުރިމަތިވާ ނުރައްކާ ވަރަށް ބޮޑު އަސަރުކުރާނެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭ އެހެން ނަސްލުތަކުގެ މީހުންނާ ދެމެދު ތަފާތުކުރުމީ، އެފަރާތްތަކުގެ އިންސާނީ ޙައްޤާއި ކަރާމާތަށް އުނިކަން އަންނަ ގޮތަށް ކުރާ ކަންކަން ދުވަހުން ދުވަހަށް އިތުރުވަމުންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންނާ މެދު ހިންގާ އިހާނެތި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރޭގައި އަނިޔާވެރިވުން މަސައްކަތުގެ ކުރުވާ މުސާރަ ނުދިނުން، ޕާސްޕޯޓް ފަދަ އެއްޗެހި ހިފެހެއްޓުން ހިމެނޭ ކަމަށް އ.ދ.ގެ ސްޕެޝަލް ރިޕޯޓަރު ހިއުމަން ރައިޓްސް ކައުންސިލަށް 2014 ވަނަ އަހަރު ހުށަހަޅާފައިވާ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، އިންސާނުން ވިއްކުމުގެ އެކަށީގެން ނުވާ ފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިން ގެނެސް ގުޅުވާކަން މިރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ސަރުކާރު ފަރާތުން ނަގައިގެން ކުރުވާ، ނަން، ކުރިއެރުވުމަށް އޮންނަނީވެސް ބިދޭސީން

ގޮންޖެހުން ހިމެނެއެވެ. ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންނަކީ ދަށު ބައެއްގެ ގޮތުގައި މުޖުތަމަޢު ދެކޭ ކަމާއި އެފަރާތްތަކާ ދުރު ނާއިންސާފީ އަމަލުތައް ހިންގާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވާނެއެވެ. އަދި މިފަދަ މަސައްކަތަށް ބަހައްޓާފައިވާ ފަރާތްތަކުން ޖިސްމާނީގޮތުންނާއި ބިރުދެއްކުމާ އަނިޔާވެރިކަމާ ދިމާވާ މަސައްކަތްތަކުގައި ދަށުމަރުތަބާގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް ދާން ބިރުގަންނަކަމުގައި މިކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ހިއުމަން ޓްރެފިކިންގެ (އިންސާނީ ވިޔަފާރި) ޝިކާރައަކަށް ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިން ގިނަ އަދަދަކަށް ހެދިފައިވާކަމުގެ ޝައްކު ފެންނަކަމުގައި ކަށަވަރުވެސް ވެގެން މަސައްކަތެއްކަމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި، އެންމެހާ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން އެއްވެސް ތަފާތުކުރުމެއްނެތި ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާނެކަން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ ނަސްލީ ތަފާތުކުރުމުގެ އަމަލުތައް ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ހިއްމަތްތެރިވެ ޖިންސީގޮތުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނީ ބާރު ފުރިހަމަ މާނައިގައި ތަންފީޒުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ އެންމެހާ މުއައްސަސާތަކުން އިސްތިޢުމާލުކުރަމެވެ. އެގޮތުން ހިއުމަން ޖެހޭ ބިރުވެރިކަން ނަގާ ސަރަޙައްދުގެ ޤައުމީ ޤާނޫނުތަކާ ގުޅޭ އިހްތިރާމްކުރެވޭ ފަރާތްތަކަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް، ނަސޭހަތްތެރިވަމެވެ. އަދި ވަކި ގޮތަކަށް ސިޔާސީ ފިކުރު ހިފުމާއި ނިސްބަތްވެ މީހުން ފިޔަވައި ތަފާތުކުރުމުގެ މުޖުތަމަޢުގެ އެކިއެކި ބައިތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭން ބައިވެރިވުން އަވަސްކުރުމަށް ފެށުމަށް ނަސޭހަތްތެރިވަމެވެ. ބިދޭސީ މަސައްކަތްތެރިންނާއި އެފަރާތްތަކާއި ގުޅުންހުރި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި ގާތްގުޅުމެއް ހުރި ގަވާއިދާއި މަސައްކަތުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ކޮމިޝަނުން ގޮވާލަމެވެ. ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބައިވެރިވުމަށް މިފަދަ ވަގުތުތަކުގައި މުޖުތަމަޢުގައި ދައުލަތުން ޒިންމާވާން ޖެހޭނެއެވެ.

އެއްވެސް ފަރާތަކުން ރައްދުވާގޮތަށް ދަރަޖައިގެ ބަސްތަކުން ބޭނުން ނުކުރުމާއި، އިހާނެތި އަމަލުތައް ނުހިންގުމާއި، ދިވެހި މުޖުތަމަޢަށް އެންމެންނަށްވެސް އިޙްތިރާމްކުރާ ޘަޤާފަތެއް މުޖުތަމަޢުއަކަށް ހެދުމަށް މަސައްކަތްކުރުމަށް އެންމެހާ ފަރާތްތަކަށް އިލްތިމާސްކުރަމެވެ. ނަސްލީ ތަފާތުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގެ މުޖުތަމަޢުގެ ޝުޢޫރުގެ ރައްކާތެރިކަން އިތުރުކުރުމަށް މިއާދަ? ފަރާތްތަކާއި މެދުނުކެނޑި މުޖުތަމަޢުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތް އިތުރުކުރުމަށް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގައި ކޮމިޝަނުން އިލްތިމާސްކުރަމެވެ.

12 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1437
21 ޑިސެމްބަރ 2016